

КОНСТРУКТОР ДЛЯ ПРОВЕДЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОГО УРОКУ ПАМ'ЯТІ

ДО 80-ТИХ РОКОВИН
ТРАГЕДІЇ У БАБИНОМУ ЯРУ
ДЛЯ УЧНІВ/УЧЕНИЦЬ
7-8 КЛАСІВ

ХІД ВИВЧЕННЯ МАТЕРІАЛУ

МЕТА І ЗАВДАННЯ УРОКУ:

- озкрити сутність трагедії Голокосту в Україні та висвітлити тему розстрілів у Бабиному Яру, які відбулися 29-30 вересня 1941 року;
- сприяти виробленню стійкого негативного ставлення до фактів дискримінації, зневажання людської гідності та зазіхань на право на життя;
- розвивати сучасне сприйняття процесу вивчення історії, завдяки використанню нового практичного інструменту - освітньої платформи «Червона точка пам'яті».

МЕТОДИЧНІ ПРИЙОМИ ТА ТЕХНІКИ:

дискусія, робота з відеоресурсами.

ФОРМАТ УРОКУ:

урок у класі або онлайн (передбачена можливість дистанційного проведення).

КЛЮЧОВІ СЛОВА ТА ПОНЯТТЯ: ГОЛОКОСТ, БАБИН ЯР.

УЧАСНИКИ: УЧНІ 7-8 КЛАСІВ.

ЧАС: 45 ХВ.

ОБЛАДНАННЯ:

~~комп'ютер, мультимедійний проєктор (за можливості), особисті смартфони учнів (за можливості), гайд для вчителів по роботі з проєктами «Червона точка пам'яті», зображення символу трагедії Бабиного Яру на дошці, зображення пам'ятника дітям у Бабиному Яру, презентація платформи «Червона точка пам'яті».~~

Доцільно урок провести у комп'ютерному класі (за можливості).

1. ВСТУПНЕ СЛОВО ВЧИТЕЛЯ

Вітаю.

Сьогодні незвичайна дата — 80 років тому в Києві в Бабиному Яру розстріляли понад 33 тисячі мирних людей, більшість із яких — євреї та роми. Сьогодні — роковини вшанування пам'яті цієї трагедії, якій і присвячено наш урок.

Ми говоритимемо про трагедію, Голокост і події Другої світової війни. І говоритимемо не лише мовою підручника, а й мовою пам'ятників і спогадів, які теж зберігають нашу історію.

2. АКТУАЛІЗАЦІЯ ЗНАНЬ (15 ХВ)

ВИПИШІТЬ НА ДОШЦІ НАСТУПНІ ДАТИ, ПОДІЇ ТА ПОНЯТТЯ:

- Нацизм
- Друга світова війна
- Голокост
- Трагедія Бабиного Яру 1941 р.

Для дистанційного уроку використовуйте сервіси Padlet або Miro, які дозволяють спільно створювати та наповнювати віртуальні дошки.

ОРІЄНТОВНИЙ ХІД ОПИТУВАННЯ:

Що ви чули про нацизм?

Підсумок: нацизм, а точніше націонал-соціалізм — це система поглядів. Вона стверджує, що ніби-то існує найвища, генетично найчистіша нація, а всі інші існують для того, щоб їй служити і підкорятись. Деякі народи взагалі не мають права на життя. Цієї ідеології дотримувалася націонал-соціалістична робітничка партія Німеччини, яка знаходилася при владі і яку очолював Адольф Гітлер.

Що ви знаєте про Другу світову війну?

Підсумок: відбувалася у 1939-1945 роках, розпочалася з нападу нацистської Німеччини на Польщу. У 1941 році нацистська Німеччина напала на СРСР, до складу якого входила переважна територія сучасної України.

Чи знайомий вам термін Голокост? Що він означає?

Голокост - це знищення нацистами представників етнічних груп, але, переважно, євреїв та ромів. Голокост відбувався під час Другої світової війни.

Що ви чули про трагедію Бабиного Яру в 1941 р.?

Підсумок: трагедія Бабиного Яру сталася під час Другої світової війни. У Києві 29-30 вересня 1941 року масово знищували людей в урочищі Бабин Яр. Розстрілювали звичайних мирних людей. Серед них були різні національності, але переважно — євреї та роми.

3. ОБГОВОРЕННЯ ПАМ'ЯТНИКА ДІТЯМ (10 ХВ)

Покажіть дітям фотографію пам'ятника, що розміщений у Києві, у Бабиному Яру та обговоріть його.

- *Писемні джерела: літописи, щоденники, листи тощо.*
- *Речові джерела: предмети побуту, архітектура тощо.*
- *Аудіовізуальні джерела: малюнки, фото, відео, звукозаписи тощо.*
- *Етнографічні джерела: свідчення про побут, звичаї, культуру тощо.*
- *Усні джерела: свідчення очевидців або переповідання свідчень очевидців.*

Джерело зображення:
https://upload.wikimedia.org/wikipedia/uk/17/17f/babi_jar_monument_kinderen.jpg

ОПЦІОНАЛЬНА ВПРАВА «ДЖЕРЕЛА ІСТОРІЇ»

Якщо ваш клас цікавиться історією, ви можете детальніше обговорити різні види історичних джерел. Зокрема:

4. ЗНАЙОМСТВО З ПЛАТФОРМОЮ (5 ХВ)

ПРЕЗЕНТУЙТЕ УЧНЯМ ПЛАТФОРМУ

Це — платформа «Червона точка пам'яті». Її розробив благодійний фонд Меморіальний центр Голокосту «Бабин Яр». На цій платформі звичайні люди — я, ви, батьки, хто завгодно — збирають та розміщують спогади своїх рідних, фотографії домашніх архівів, пам'ятників і пам'яток із музеїв. Тобто тут, на платформі, ми можемо зберігати та досліджувати власну історію у різних масштабах: від історії власної родини до історії всієї країни.

СПОЧАТКУ ПОКАЖІТЬ ВКЛАДКУ ІСТОРІЇ → СПОГАДИ.

Кожен спогад, відео та фото, яке додають користувачі платформи, з'являється на карті України. Так кожен із нас може оцифрувати та зберегти пам'ять про свій рідний край і свою родину.

Це унікальна історія, якої немає в архівах і підручниках, і про яку через це відомо мало. Але оцифрувавши згадки родичів та пам'ятні предмети з домашнього архіву, ми створюємо цифровий архів, який стане для нас самих, для майбутніх учнів та істориків джерелом інформації про минуле.

Отже, створити цифровий архів — це майже як зробити фото для Інстаграму чи зняти відео для Тіктоку. Це може зробити кожен із вас в один із чотирьох способів.

/ Спогади

Ті, хто обирає цей спосіб, створюють інтерв'ю зі своїми родичами. Наприклад, ви запитуєте у своєї бабусі про те, що їй найбільше запам'яталося з часів Другої світової війни.

5. ПІДСУМКИ УРОКУ ТА РЕФЛЕКСІЯ (10 ХВ)

Отже, ми з вами сьогодні заглибилися в історію та дізналися, як кожен із нас може долучитися до збереження пам'яті про минуле, додавши спогади та пам'ятки власної родини на карту історії всієї України.

ПЕРЕЙДІТЬ ДО ЗАВЕРШАЛЬНОЇ ДИСКУСІЇ.

- *Що нового для себе ви дізнались з історії Другої світової війни?*
- *Навіщо зберігати пам'ять про минуле?*
- *Чи зацікавила вас можливість участі у проєктах платформи «Червона точка пам'яті»? Яких саме?*

ПІДБИЙТЕ ПІДСУМКИ УРОКУ.

Ми досі не знаємо достеменно, скільки людей загинуло у Бабиному Яру. Більше того, в кожному місті, містечку та селі є свій Бабин Яр — місце, де людей зневажали, принижували та знищували. Але про ці локальні місця трагедій нам, зазвичай, відомо навіть менше, ніж про київський Бабин Яр.

Щоб запобігти таким трагедіям у майбутньому, ми маємо зберігати пам'ять про трагічні події минулого. Пам'ять, яка зберігається у наших родинах, шафах, на вулицях і у музеях. Пам'ять, яка є скрізь, тому що ці події зачепили кожну родину за тих часів.

Сьогодні зберігати історію так само просто, як завантажувати фото та відео в соцмережі. Тож, я сподіваюся, ви прийдете додому, поговорите зі своїми рідними, переберете сімейний архів або підете до місцевих пам'ятників і музеїв, і відкриєте для себе історію своєї родини та місцини. А потім поділіться з нами своїми відкриттями.

